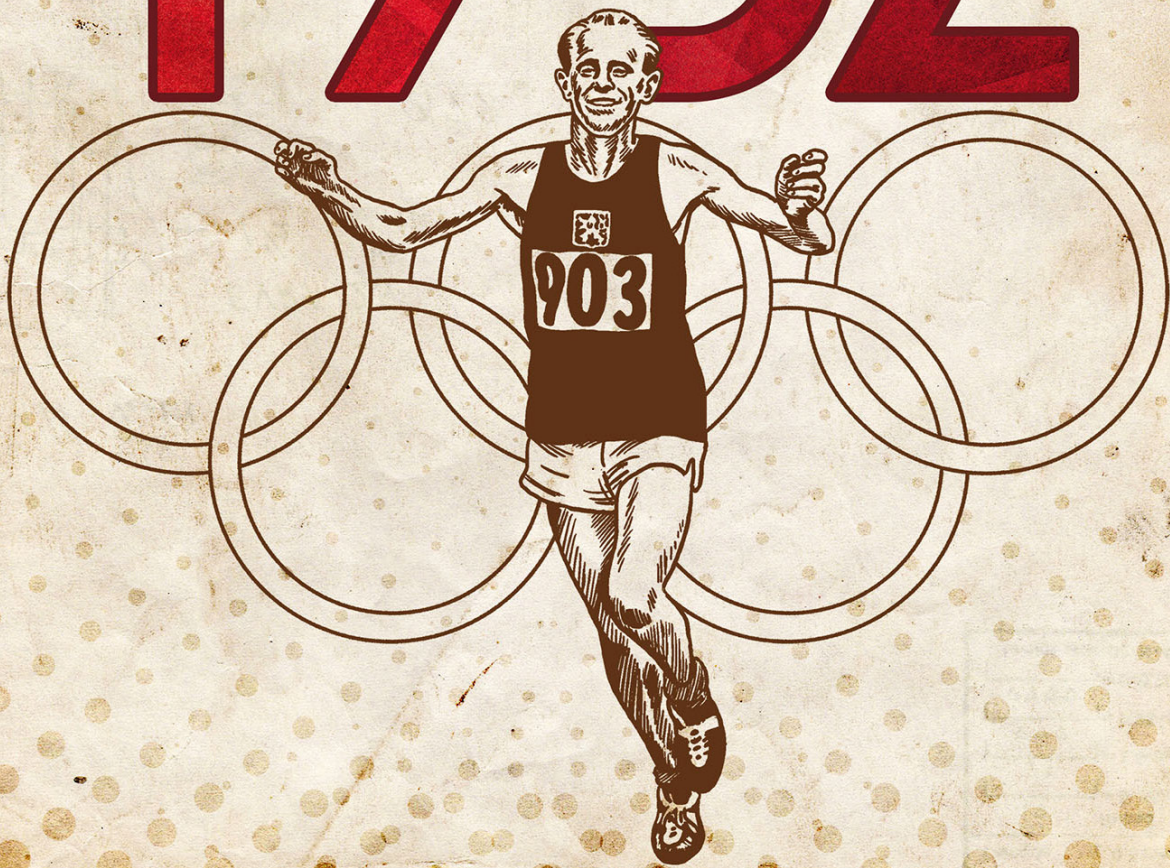

MŮJ ROK

1952

Můj rok 1952

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Irena Tatíčková

Můj rok 1952 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MŮJ ROK

1952

Irena Tatíčková

MŮJ ROK 1952

*Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2022 ve společnosti
Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikace 39 272*

Odpovědná redaktorka: *Jarmila Frejtichová*

Jazyková korektura: *Kateřina Komárková*

Grafický design: *Ema Pavlovská*

Sazba: *Martina Mojzesová*

Technický redaktor: *Jiří Matoušek*

Obálka: *Pavel Ševčík*

Ilustrace na obálce: *Marek Rubec*

1. vydání

© Irena Tatíčková, 2022

© ČTK (foto), Luboš Pavlíček, 2022

ISBN tištěné verze 978-80-265-1045-1

ISBN e-knihy 978-80-265-1067-3 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

www.bizbooks.cz

e-shop: www.albatrosmedia.cz

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

Nakladateli se přes veškeré úsilí nepodařilo najít autory některých fotografií ani jejich případné dědice. Pokud existují, nechť nakladatele laskavě kontaktují.

OBSAH

Úvodem	4	Architektura	91
Co hýbalo světem	22	Československá každodennost	101
Kultura	42	Sport	126
Literatura	44	Věda a technika	137
Film	52	Doprava	147
Hudba	75	Kalendárium 1952	158
Výtvarné umění	83	Zdroje	198

ÚVODEM

Rok 1952 patří určitě k nejepochmurnějším letopočtům našich moderních dějin. Komunistický režim byl už v Československu napevno zakotven. Naděje na změnu v nedohlednu, všemocný vůdce celého východního bloku Stalin i jeho věrný Gottwald byli stále, byť poslední rok, v plné síle u moci a jejich portréty a sochy shlížely na prosté občany úplně všude. I ti, kteří ještě nedávno věřili, že komunisté povedou zemi k prosperitě, zbaví je sociálních nejistot a zajistí jim život ve spravedlivém světě, ztráceli díky vlastní zkušenosti iluze. Lidé rezignovali. Zvykli si na nekonečné fronty a tlačence před obchody i na věčné fámy o měnové reformě.

Železná opona zůstává zatažena, na severní polokouli naplno zuří studená válka a v Koreji válka skutečná. Válečné závody ve zbrojení, především ve vývoji zbraní hromadného ničení, byly v plném proudu. O uvolnění napětí mezi Východem a Západem nemohla být řeč, to již bylo jasné. A jiné řešení – třetí světová válka – by po úspěšných pokusech s vodíkovou bombou, která byla sedmsetkrát ničivější než ta svržená v Hirošimě, pravděpodobně znamenalo konec světa jako takového.

Československá kolektivizace zemědělství propukla naplno a bez servítek. Mohutná a hysterická propaganda režimu začala používat místo označení „sedlák“ emočně zabarvený termín „vesnický boháč“, a působila tak na veřejnost se zřetelnou snahou popsat sedláky jako nebezpečné zločince. Kolektivizovalo se, budovalo, ale také zatýkalo a zavíralo. Mezi lidmi panovala nejistota, represe se navíc týkaly už i samotných komunistů, a to i na nejvyšších místech. Gottwaldův souputník Slánský, který donedávna mával z tribun, byl popraven spolu s deseti dalšími soudruhy 3. prosince 1952. Bylo to příznačné i přízračné – podle známého úsloví revoluce začala požírat své děti a jistý svou bezpečností si nemohl být už nikdo.

Nastaly ale i události, které daly lidem deptaným chmurnou atmosférou politických procesů pocit radostného zapomnění. Tím, kdo dokázal přinést Čechoslovákům obrovské povzbuzení, byl fenomenální atlet Emil Zátopek. Když v červenci 1952 rozhlas přenášel reportáž z olympijských her v Helsinkách, kde získal Zátopek hned tři zlaté medaile, euforické nadšení posluchačů bylo nepředstírané. Natočena byla dnes už kultovní filmová pohádka *Pyšná princezna* a přilákala do kin rekordní počet diváků. Rozhlasová četba Babičky Boženy Němcové v podání Růženy Naskové vnesla do mnoha domácností laskavou atmosféru. Hitem roku se stala písnička *Ten umí to a ten zas tohle* z filmu *Císařův pekař – Pekařův císař*. Byť byla v kontextu filmu poplatná době, připomínala lidem autorskou dílnu z lepších časů – Ježek, Voskovec, Werich... A především – i v tomto marasmu lidé prožívali radost jako v každé době. Rodily se děti, uzavíraly sňatky, zamilovaní prožívali první lásky. Každý má právo na šťastné vzpomínky z dětství a mládí, byť ho musel prožít třeba v kulisách temné totality.

Všem, kteří se v roce 1952 narodili nebo na něj chtějí zavzpomínat či se o něm něco dozvědět, je tato kniha věnována. A pokud knihu chcete sami věnovat někomu blízkému, je tu pro vás následující strana.

Stránka pro tebe

PF 1952

ROK 1952 PODLE JINÝCH KALENDÁŘŮ

Gregoriánský kalendář	1952 (MCMLII)
Arménský kalendář	1401
Asyrský kalendář	6702
Barmský kalendář	1314
Bengálský kalendář	1359
Berberský kalendář	2902
Buddhistický kalendář	2495
Byzantský kalendář	7460–7462
Čínský kalendář	4647–4648, rok Draka s elementem vody
Etiopský kalendář	1944–1945
Hebrejský kalendář	5712–5713
Íránský kalendář	1330–1331
Islámský kalendář	1371–1372
Japonský kalendář	27. rok éry Šōwa
Javánský kalendář	1883–1884
Koptský kalendář	1668–1670
Korejský kalendář	4285
Thajský solární kalendář	2495

ČÍSLA A STATISTIKY

CENY POTRAVIN, ZBOŽÍ A SLUŽEB (V KČS)

Potraviny

(není-li uvedeno jinak, jde o ceny na vázaném trhu; ty na volném trhu byly vyšší)

Chleba	8,-/kg
Mouka hrubá pšeničná	18,-/kg
Rýže	40,-/kg
Brambory	1,90/kg
Hovězí přední s kostí	35,-/kg
Hovězí zadní bez kosti	48,-/kg
Vepřová pečeně	50,-/kg
Bůček	43,-/kg
Kuře (cena na volném trhu)	110,-/kg
Šunka	90,-/kg
Salám trvanlivý	71,-/kg
Sýr eidam 30 % tuku	110,-/kg
Vejce	3,80
Cukr kostkový	15,70/kg
Sádlo	60,-/kg
Máslo	80,-/kg
Mléko 2%	4,45/l
Pivo 10°	9,-/½ l
Cigarety Partyzánka	1,-/kus
Cigarety Memfis	2,50/kus*
Káva	1 500,-/kg*
Čokoláda	80,-/kg*
Rum 40%	371,-/l*

Ceny oblečení na vázaném trhu

(v závorce ceny na volném trhu)

Pánská košile bavlněná	220,- (650,-)
Polobotky pánské	458,- (1 000,-)
Oblek pánský	
vycházkový	2 700,- (6 400,-)
vlněný	3 750,- (8 900,-)
Hubertus pánský	2 200,- (6 200,-)
Pánské ponožky	29,- (52,-)
Šaty dámské	
vlněné	1 750,- (2 250,-)
z uměl. hedvábí	1 300,- (3 100,-)
Dámské punčochy	
umělé hedvábné	66,- (240,-)
silonové	230,- (1 000,-)
Polobotky dámské	580,- (840,-)

Ceny spotřebního zboží dostupného pouze na volném trhu v Kčs

Pánský klobouk	3 67,-
Jízdní kolo	3 600,-
Rozhlasový přijímač	11 000,-
Šicí stroj	15 000,-
Motocykl Jawa 250 cm ³	81 500,-

* V prodeji jen na volném nebo černém trhu

Roční spotřeba na jednoho obyvatele

42,5 kg masa (hovězí 14,3 kg, drůbeží 2,8 kg)	1,5 kg čokolády
225,6 l mléka a mléčných výrobků	121,5 kg brambor
5,0 kg másla	33,6 kg ovoce
171 vajec	63,8 kg zeleniny
87,1 kg chleba	1,5 kg luštěniny
1,4 kg rýže	0,23 kg kávy/0,05 kg čaje
28,9 kg cukru	101 l piva/4,8 l vína
	3,8 l lihovin 40%

DEMOGRAFIE

Počet obyvatel Československé republiky:	12 683 320
z toho v českých a moravských krajích:	9 125 183
Počet sňatků v českých a moravských krajích:	78 579
Počet rozvodů v českých a moravských krajích:	11 219
Počet narozených dětí v českých a moravských krajích:	182 995
Počet úmrtí v českých a moravských krajích:	97 726
Počet pracujících Československé republiky v tisících:	5 600
v průmyslu:	1 815
ve stavebnictví:	390
v zemědělství:	1 950
v dopravě a spojích:	287
v obchodu a stravování:	462
ve vědě, výzkumu, kultuře:	448
ve zdravotnictví:	133
ve školství:	163

PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA (BEZ JZD): 1 050 Kčs

Průměrný měsíční důchod zaměstnanců: 391 Kčs

Průměrný měsíční důchod družstevníků: 212 Kčs

Průměrný měsíční důchod samostatně hospodařících rolníků
a spolupracujících členů rodiny: 180 Kčs

Počet vězňů v 342 věznicích na konci roku: 46 tisíc (z toho 15 tisíc
v pracovních táborech)

NEJOBĹIBENĚJŠÍ DÍVČÍ JMÉNA

Marie	7 082
Jana	4 172
Eva	3 392
Věra	3 366
Hana	3 081
Alena	3 033
Jaroslava	2 852
Anna	2 812
Zdeňka	2 480
Helena	2 152

NEJOBĹIBENĚJŠÍ CHLAPECKÁ JMÉNA

Jiří	6 233
Josef	5 697
Jaroslav	4 318
Jan	3 672
Miroslav	3 461
Zdeněk	3 399
František	3 348
Pavel	2 726
Václav	2 690
Karel	2 570

ŠKOLSTVÍ

Počet mateřských škol: 5 906, děti: 214 223

Počet základních škol: 10 429, žáci: 1 236 974

Počet středních všeobecně vzdělávacích škol (dnes gymnázia): 242, žáci: 42 319

Počet středních odborných škol: 649, žáci: 115 088

Vysokou školu řádně ukončilo: 9 386 studentů

KULTURA

Divadelní scény ve stálém provozu:	62
Divadelní představení:	23 204
Návštěvnost divadel (v tis.):	11 004
Kina ve stálém provozu:	2 613
Filmová představení:	734 105
Návštěvnost kin (v tis.):	109 489
Dokončené filmy:	519 (z toho 17 celovečerních)
Knihy:	4 336 vydaných titulů v 58 950 tis. výtiscích
Periodický tisk:	2 592 titulů v 1 032 901 tis. výtiscích

FÁZE MĚSÍCE

Úplněk

Datum	Čas
12. 1.	5:55
11. 2.	1:28
11. 3.	19:14
10. 4.	9:53
9. 5.	21:15
8. 6.	6:06
7. 7.	13:33
5. 8.	20:40
4. 9.	4:20
3. 10.	13:15
2. 11.	0:09
1. 12.	13:41
31. 12.	6:02

Nov

Datum	Čas
26. 1.	23:26
25. 2.	10:15
25. 3.	21:12
24. 4.	8:27
23. 5.	20:27
22. 6.	9:45
22. 7.	0:31
20. 8.	16:20
19. 9.	8:22
18. 10.	23:42
17. 11.	13:56
17. 12.	3:02

NARODILI SE

ČESKOSLOVENSKO

Pavel Medek , překladatel známý především překlady série o Harrym Potterovi († 2. února 2015)	3. ledna
Eva Jakoubková , herečka († 16. června 2005)	8. února
Vladimír Kratina , herec a písničkář	25. února
Stanislav Motl , publicista a spisovatel	6. března
Jan Burian , básník a písničkář, který tvořil desetiletí autorskou dvojici s Jiřím Dědečkem	26. března
Eva Hrušková , herečka, představitelka filmové Popelky z roku 1969	27. března
Jitka Smutná , herečka	16. dubna
Zuzana Kronerová , slovenská herečka působící i na české scéně	17. dubna
Milena Duchková , reprezentantka ve skocích do vody	25. dubna
Zuzana Bubílková , televizní publicistka a moderátorka	11. května

Michal Horáček

Zuzana Kronerová

Josef Váňa

Miroslava Němcová

Andrea Čunderlíková , herečka známá především ze seriálu Nemocnice na kraji města	6. května
Oskar Petr , hudební skladatel, textař a zpěvák	16. května
Václav Hudeček , houslový virtuos	7. června
Ivo Pospíšil , hudebník, zakladatel skupiny Garáž	13. července
Michal Horáček , spisovatel, novinář, podnikatel a producent	23. července
Jaroslav Sapík , šéfkuchař, gastronom	19. srpna
Jiří Paroubek , politik	21. srpna
Karel Nešpor , psychiatr specializovaný na léčbu závislostí	24. srpna
Alexandr Hemala , televizní moderátor a hlasatel	3. září
Mikoláš Chadima , zpěvák a saxofonista spojený se skupinami Extempore a MCH Band	9. září
Jan Kašpar , herec, člen souboru Divadla Jára Cimrmana († 11. června 2013)	6. září

Jaroslav Kvapil

Jiří Paroubek

Miroslav Žbirka

Andrea Čunderlíková

Jan Hartl , herec	12. září
Jiří Gruntorád , disident, vydavatel samizdatové literatury	21. září
Jan Švejnar , ekonom	2. října
Josef Váňa , dostihový jezdec	20. října
Oldřich Navrátil , herec	21. října
Miroslav „Meky“ Žbirka , zpěvák	21. října
Čestmír Kopecký , filmový a televizní producent	11. listopadu
Miroslava Němcová , politička	17. listopadu
Petra Janů , zpěvačka	19. listopadu
Ivan Hoffman , písničkář, fotograf a publicista	27. listopadu
František „Čuňas“ Stárek , publicista a vydavatel, někdejší disident, spoluzakladatel BIS	1. prosince
Jaroslav Čechura , historik specializovaný na moderní dějiny	22. prosince

SVĚT

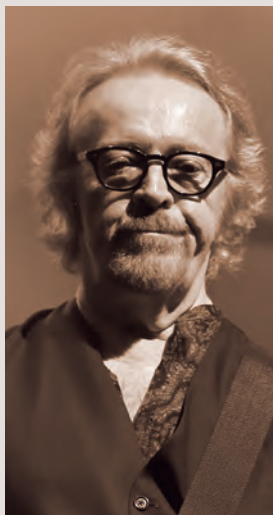
Umberto Tozzi , italský zpěvák a skladatel, autor hitu Ti amo	4. března
Douglas Adams , britský spisovatel, autor Stopařova průvodce	

Umberto Tozzi

Orhan Pamuk

David Hasselhoff

Patrick Swayze

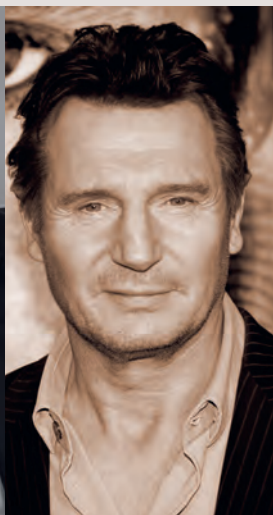
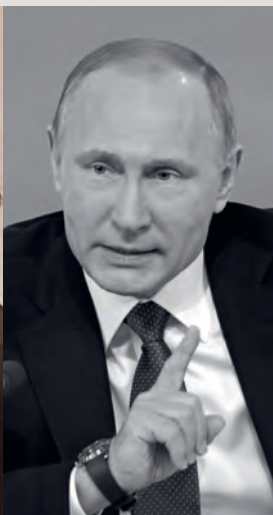
po Galaxii	11. března
Steven Segal , americký herec	10. dubna
Vladislav Tretjak , sovětský hokejista	25. dubna
Liam Neeson , irsko-britský herec, držitel Oscara za nejlepší výkon v hlavní roli ve filmu Schindlerův seznam	7. června
Orhan Pamuk , turecký prozaik	7. června
David Hasselhoff , americký herec známý ze seriálu Pobřežní hlídka	17. července
Jostein Gaarder , norský spisovatel, který se proslavil především knihou Sofiin svět	8. srpna
Patrick Swayze , americký herec a tanečník, hvězda filmu Hříšný tanec († 14. září 2009)	18. srpna
Vladimír Putin , ruský politik	7. října
Roberto Benigni , italský herec a režisér, držitel Oscara za nejlepší výkon v hlavní roli ve filmu Život je krásný	27. října
David Knopfler , britský zpěvák, kytarista a skladatel, spoluzakladatel skupiny Dire Straits	27. prosince

Roberto Benigni

Vladimír Putin

Liam Neeson

Steven Segal

ROK DRAKA

27. 1. 1952 – 14. 2. 1953

Drak je výtvořem lidské fantazie, a proto mnohé jeho schopnosti jsou obdivuhodné. Lidé do něj coby do vybájené bytosti vkládají vlastní představy o dokonalosti. Drak je symbolem mimořádné síly, moci, hrdosti a nedosažitelné krásy. Též představuje klid nebeského štěstí, je vrcholem čínského zvěrokruhu

V šedesátiletém cyklu čínského kalendáře byl ve 21. století k roku Draka 1952 zatím nejbliže rok 2012. Jaký byl? Poprvé jsme v našich zemích zažili prohibici, kvůli hromadným otravám metanolem vláda České republiky vyhlásila v září 2012 plošný zákaz prodeje tvrdého alkoholu. V USA byl znovuzvolen prezidentem Barack Obama, stejně tak v Rusku Vladimír Putin a seriál *Simpsonovi* dosáhl 500. dílu. Ve Velké Británii slavili 60 let vlády královny Alžběty II. a připomněli si 100 let od potopení Titaniku. V Řecku se začala projevovat dluhová krize. Byl to rok olympijský, v létě jsme fandili našim reprezentantům na LOH v Londýně, kde Barbora Špotáková po čtyřech letech obhájila zlatou medaili.

LIDÉ NAROZENÍ VE ZNAMENÍ DRAKA

Člověk narozený ve znamení Draka je energický, sebevědomý a hrdý. Nesnáší pokrytectví, pomluvy, klepy a taktizování v mezilidské komunikaci, což mu ale občas paradoxně komplikuje život. Jedná přímo a své soudy pronáší bez obalu. Bývá čestný a nenechá se zkorumpovat či svést k podvodnému nebo pokoutnímu jednání.

Když Drak o něco usiluje, jde za svým cílem se vši houževnatostí a nebojí se překážek. Bývá úspěšný, úspěch ho také patřičně, a někdy až nepatřičně, těší. Blahým pocitem úspěchu se nechává občas příliš ukolébat, přisuzuje si totiž právo na vznášení se v nebeských výšinách. Jeho přirozená hrdost přechází